

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2022-00309

Beslutsunderlag

DATUM: 2022-03-22
AVDELNING: Avdelningen för marknader

Finansiering av vinstutdelning till staten för redovisningsåret 2021

Förslag till direktionens beslut

Direktionen beslutar att utdelningen av vinstmedel till staten för redovisningsåret 2021 ska finansieras genom att öka banksystemets inlåning i kronor i Riksbanken.

Ärendet

Varje år tar riksdagen beslut om Riksbankens utdelning av vinstmedel till staten. Storleken på utdelningen beräknas normalt sett som 80 procent av de fem senaste årens genomsnittliga utdelningsgrundande resultat. Beräkningen av det utdelningsgrundande resultatet utgår från redovisat resultat, men exkluderar valutakurs- och guldvärdeeffekter medan de orealiserade prisseffekter som redovisas på värderegleringskontot i balansräkningen inkluderas. För redovisningsåret 2021 har utdelningen beräknats till 3,9 miljarder kronor. Se diagram 1 för en jämförelse med tidigare år.

Utbetalningen av vinstutdelningen kan finansieras på ett av tre alternativa sätt:

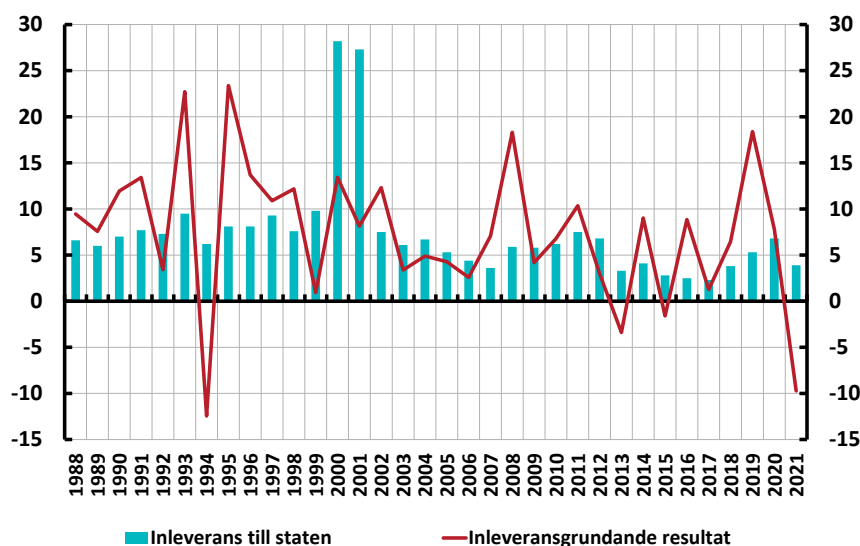
- Riksbanken säljer tillgångar i utländsk valuta och växlar till svenska kronor,
- Riksbanken säljer tillgångar i svenska kronor,
- Riksbanken ökar inlåningen i kronor.¹

Sedan 2008, då banksystemet gick från underskott till överskott, har utbetalningen av vinstutdelningen finansierats genom växling från valutareserven vid två tillfällen – åren 2008 och 2014. Vid övriga tillfällen har vinstutdelningen finansierats genom ökning av Riksbankens inlåning i kronor.

¹ Begreppet "inlåning i kronor" används här som samlingsnamn för posterna "skulder i svenska kronor till kreditinstitut i Sverige relaterade till penningpolitiska transaktioner" respektive "emitterade skuldcertifikat" i Riksbankens balansräkning.

Under 2021 förändrades Riksbankens inlåning i kronor med +249 miljarder kronor, från 874 till 1 123 miljarder kronor, främst som en konsekvens av de tillgångsköp som gjordes i penningpolitiskt syfte i spåren av Coronapandemin. Vinstutdelningen avseende räkenskapsåret 2020 bidrog med +6,8 miljarder kronor, eftersom den utbetalningen finansierades med ökad inlåning.

Diagram 1. Riksbankens inleveransgrundande resultat och inleverans 1988–2021, mdkr

Riksbanksfullmäktige beslutade den 18 februari 2022 om förslag till vinstdisposition för räkenskapsåret 2021. I enlighet med den beräknade vinstdispositionen innebär förslaget att Riksbanken under våren 2022 ska dela ut 3,9 miljarder kronor till staten. Utdelningen kommer att minska Riksbankens eget kapital med motsvarande belopp. Eget kapital uppgick till 66 miljarder kronor den 31 december 2021. Tabell 1 ger en sammanställning av Riksbankens balansräkning ultimo 2021.

Tabell 1. Riksbankens balansräkning den 31 december 2021, mdr kronor

Tillgångar		Skulder och eget kapital	
Guld	67	Sedlar och mynt	61
Valutareserv	393	Inlåning i kronor*	1123
Fordringar på IMF	103	Valutalån	127
Värdepapper i SEK	975	Motpost till SDR tilldelat av IMF	82
Utlåning SEK	19	Värderegleringskonton	89
Övriga tillgångar	8	Eget kapital	66
		Avsättningar	5
		Övriga skulder	10
		Årets resultat	0
Summa	1 564	Summa	1 564

*Inlåning i kronor utgörs av riksbankscertifikat och Riksbankens stående inlåningsfacilitet.

Källa: Sveriges riksbank årsredovisning 2021.

Överväganden

Utdelningen av vinstmedel till staten görs genom att Riksbanken krediterar det aktuella beloppet på Riksgäldens konto i betalningssystemet RIX. Riksgälden för därefter över pengarna till en bank, vilket medför att banksystemets likviditetsöverskott som måste placeras i Riksbanken ökar med motsvarande belopp. Bankerna kan placera likviditetsöverskottet i riksbankscertifikat eller i Riksbankens inlåningsfacilitet över natten, vilka tillsammans utgör Riksbankens inlåning i kronor. Den samlade inlåningen i Riksbanken ökar därmed i samband med utbetalningen av vinstutdelningen.

Merparten av vinstutdelningen baseras i år på vinster i utländsk valuta. Om Riksbanken inte växlar dessa vinster till kronor kommer vinstutdelningen, som sker i kronor, leda till en varaktig ökning av inlåningen (enligt ovan). Detta betyder att Riksbankens utbetalning av vinstutdelningen finansieras med en ökad inlåning i kronor.²

Riksbanken kan välja att istället finansiera utbetalningen genom att i samband med vinstutdelningen sälja av tillgångar för samma belopp, vilket motverkar ökningen av inlåningen i Riksbanken. Försäljningar av Riksbankens tillgångar i svensk eller utländsk valuta skulle dock i rådande läge komma i konflikt med Riksbankens uppdrag gällande penningpolitik och finansiell stabilitet, vilket redogörs för i det följande:

- Riksbanken inledde i februari 2015 köp av svenska statsobligationer i penningpolitiskt syfte. För att begränsa de negativa effekter som den pågående Corona-pandemin har på den svenska ekonomin togs den 16 mars 2020 ett beslut om ytterligare tillgångsköp i svenska kronor som även omfattar säkerställda, kommun- och företagsobligationer. Omfattningen av dessa köp har därefter utökats vid beslut 30 juni och 25 november 2020 och köpen pågick fram till slutet av 2021. I november 2021 respektive februari 2022 togs penningpolitiska beslut om att fortsätta köpa obligationer under första respektive andra kvartalet, för att kompensera för förfall i Riksbankens befintliga innehav av värdepapper i kronor. Att i detta läge sälja obligationer i kronor som hålls i penningpolitiskt syfte skulle vara motsägelsefullt i termer av den penningpolitik som förs för närvarande.
- Riksbanken behöver hålla en valuta-reserv för att kunna ge likviditetsstöd i utländsk valuta, för att kunna sälja valuta i penning- och valutapolitiskt syfte samt för att möta internationella åtaganden, till exempel gentemot Internationella valutafonden (IMF). Beslut om lämplig storlek på valuta-reserven och dess finansiering fattas separat från beslut om finansieringen av vinstutdelningen. Enligt den senaste bedömningen uppgår beredskapsbehovet till 48 miljarder USD.³ Detta kan jämföras med guld- och valuta-reservens värde som den 31 december 2021 uppgick till 460 miljarder SEK, vilket motsvarade cirka 50 miljarder USD.⁴ Den samlade storleken på guld- och valuta-reserven är

² Om istället den utdelningsgrundande vinsten främst skulle göras i svenska kronor leder det till ett inflöde av kronor till Riksbanken i betalningssystemet, vilket minskar inlåningen i kronor. I ett sådant läge kommer vinstens och vinstutdelningens effekt på inlåningen ta ut varandra. Det kan dock vara så att vinsten i kronor är realiserad och att inflödet av kronor kan ske först om flera år.

³ Den senaste bedömningen gjordes 2021, men har lämnats oförändrad sedan 2019. Se Pressmeddelande publicerat 2019-03-06: "Riksbanken minskar valuta-reserven och utvecklar villkoren för nödkredit."

⁴ Fram till slutet av 2022 ska Riksbanken ersätta de valutalån som i dagsläget finansierar en del av valuta-reserven, genom att gradvis köpa utländsk valuta samtidigt som valutalånen återbetalas när de förfaller (se direktionens beslut 12 januari 2021, samt 3 februari 2022). Under den perioden kommer storleken på valuta-reserven kunna variera mer än vanligt.

rimlig med hänsyn till det bedömda beredskapsbehovet och hur reservens marknadsvärde kan variera över tid. Ett beslut om att minska valutareserven genom att sälja utländska tillgångar i samband med vinstutdelningen skulle mot den här bakgrunden inte vara ändamålsenligt.

Mot bakgrund av ovanstående skäl föreslås Riksbankens direktion besluta att utbetalningen av utdelningen av vinstmedel till staten för redovisningsåret 2021, som av Riksbankens fullmäktige föreslagits vara 3,9 miljarder kronor, ska finansieras genom att öka banksystemets inlåning i kronor i Riksbanken.